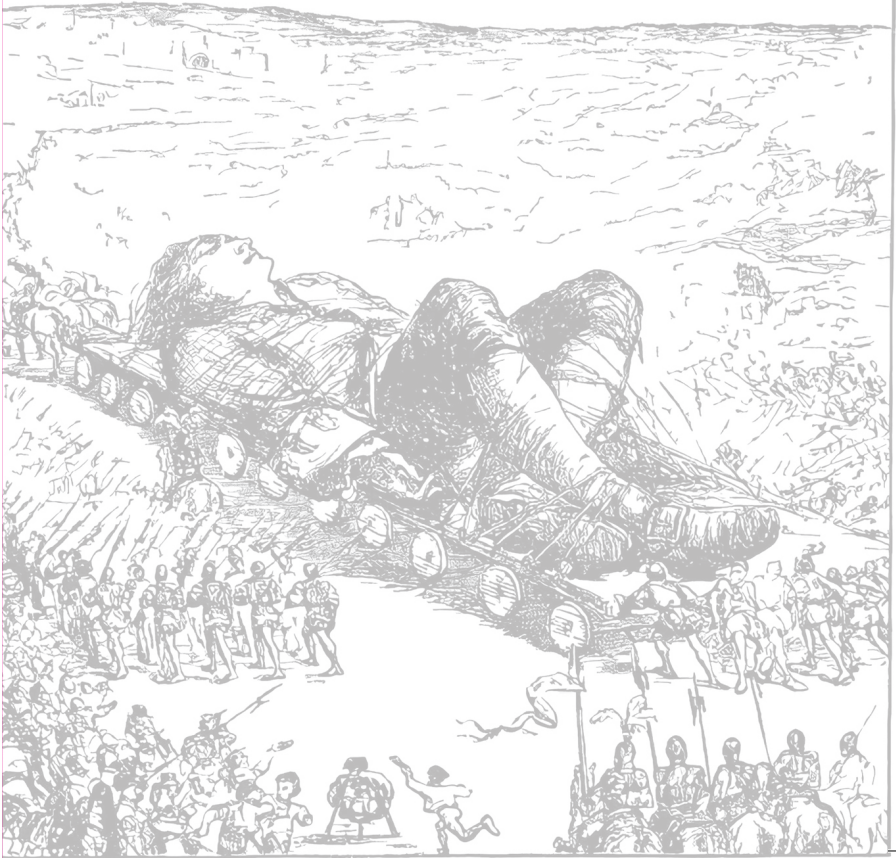

JONATHAN SWIFT
Gulliver'in Gezileri

JONATHAN SWIFT

30 Kasım 1667'de, İrlanda'nın Dublin kentinde doğdu. Kilkenny Grammar School ve Trinity College gibi önemli okullarda eğitim gördü. Din adamlığı yaptı ve kurmaca eserlerinin yanı sıra politika, din ve bilim üzerine makaleler yazdı. Ünlü eseri *Gulliver'in Gezileri* 1726'da ve *Alçakgönüllü Bir Öneri* 1729'da yayımlandı. 19 Ekim 1745'te, Dublin'de hayatını kaybetti.

Gulliver's Travels

İletişim Yayınları 2997 • İletişim Çocuk Klasikleri 19

ISBN-13: 978-975-05-3060-9

© 2021 İletişim Yayıncılık A. Ş. / 1. BASIM

1. Baskı 2021, İstanbul

YAYINA HAZIRLAYAN Necdet Dümelli

TASARIM Suat Aysu

KAPAK ve İLLÜSTRASYON Seda Mit

İÇ İLLÜSTRASYONLAR Thomas Morten

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Büşra Bakan

BASKI Sena Ofset • SERTİFİKA NO. 45030

Litros Yolu, 2. Matbaacılar Sitesi, B Blok, 6. Kat, No: 4NB 7-9-11

Topkapı, 34010, İstanbul, Tel: 212.613 38 46

CİLT Güven Mücellit • SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları • SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,

Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

JONATHAN SWIFT

Gulliver'in Gezileri

Gulliver's Travels

ÇEVİREN
BİLGESU SAVCI

Dipnotlar, aksi belirtilmedikçe çevirmene aittir.

Ö N S Ö Z

Bir hiciv ustası olan İrlandalı yazar Jonathan Swift'in 1726'-da İngiltere'de yayımlanan eseri *Gulliver'in Gezileri*, yazarın Türkiye'de ve dünyada en fazla okuyucuyla buluşmuş eseridir. Yayımlandığı tarihten bu yana güncelliğini koruyan eserin kalıcılığının kaynağı içerdiği konuların evrensel niteliği ve yazarın eşsiz, iğneleyici üslubudur. Swift *Gulliver'in Gezileri*'nde, yalnızca dönemin seyahat anlatılarıyla alay etmekle kalmaz, aynı zamanda insanlığın –Avrupa'nın ve bilhassa İngiltere'nin– ahlâki değerlerini oldukça içten ve sert bir biçimde eleştirir. Bunu yaparken yarattığı kurmaca ülkelerde okuyucuyu düşündüren, şaşırtan ve güldüren bir yol izler.

"*Lilliput Gezisi*", "*Brobdingnag Gezisi*", "*Laputa, Balnibarbi Glubbudrip, Luggnagg* ve Japonya Gezisi" ve "*Houyhnhnm Ülkeleri Gezisi*" adlı dört bölümden oluşan kitap, tutkulu bir gezgin olan Lemuel Gulliver'in başından

geçen maceraları anlatır. Asıl mesleği hekimlik olan Gulliver, ne evinin ne de yaşadığı ülkenin sınırlarına sığabilir; o denli meraklı ve maceraperest bir kişiliğe sahiptir. Her gezisinden sonra gücbela döndüğü evinden, dünyanın farklı yerlerine doğru tekrar yelken açmak için can atar. Onun seyahat etme tutkusunun önünde ne ailesi ne de dostları durabilir, bu böyle yıllar yılı devam eder.

İlk olarak birkaç parmak boyundaki insanların yaşadığı *Lilliput*'ta dev gibi hissedecek, oradan bu kez kendisinin aralarında ufacak kalacağı dev *Brobdingnag*lılarla tanışacaktır. Hem insanların hem de onu çevreleyen diğer şeylerin alıştığı boyutların dışında olduğu bu iki ülkede maceradan maceraya, tehlikeden tehlikeye atlayacak, canını da aklını da zor kurtaracaktır. Ancak yine de içindeki gezgin ona rahat vermeyecek, sırasıyla *Laputa*, *Balnibarbi* *Glubbdubdrip*, *Luggnagg* ve Japonya'ya giderek bu kez sıra dışı yaşam biçimleri ve kültürlerle karşılaşacak, bilge atlar olan *Houyhnhnmler*in yaşadığı diyardan evine döndüğünde tüm yaşam planları, inançları ve düşünceleri kökünden değişmiş olacaktır. Onun için artık ne kendisi, ailesi ve dostları ne de yaşadığı ülke eskisi gibi kalacaktır.

Jonathan Swift biz okuyucuların, Gulliver'in yalnızca gezilerine değil, aynı zamanda içsel serüvenine de tanık olmamızı istemiştir. Gittiği her ülkenin fiziksel yapısından, kültürel ve düşünsel yapısına dek hiçbir ayrıntıyı kaçırmadan, oldukça eğlenceli bir resmini çizen Gulliver'le birlikte hem hayal gücünün hem de düşünsel sınırların ötesine geçilen bu yolculuktan sonra bizler için de hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır!

BİLGESU SAVCI

*Compositum ius, fulgus animi, sanctissima praecepta
Honestas, innocetiam, generositas, pietas, libertas.*

T R A V E L S
INTO SEVERAL
Remote NATIONS
OF THE
WORLD.

In FOUR PARTS.

By **LEMUEL GULLIVER,**
First a SURGEON, and then a CAP-
TAIN of several SHIPS.

VOL. I.

L O N D O N :
Printed for BENJ. MOTT, at the
Middle Temple-Gate in Fleet-Street.
MDCCLXXVI.

GULLIVER'S
TRAVELS
VOL
II
LOND. 1746

BİRİNCİ BÖLÜM

LILLİPUT GEZİSİ

Yazar kendisi ve ailesi hakkında bilgi verir, geziye çıkmasının ilk nedenlerini anlatır. Batan gemiden yüzerek kurtulur, Lilliput kıyısından sağ salim karaya çıkar, fakat tutsak edilerek Lilliput ülkesine götürölür.

Nottinghamshire’da ufak bir evi olan babamın beş oğlundan üçüncüsüydim. Beni on dört yaşındayken Cambridge’teki Emanuel College’a göndermişti. Orada kendimi derslerime adayarak üç yıl kaldım. Az bir parayla geçiniyor olsam da, masraflarım dar gelimli aileme fazla geldiğinden, Londra’da meşhur bir cerrah olan Mr. James Bates’in yanına ıarak olarak verildim ve dört yılımı burada geçirdim. Babamın kimi zaman gönderdiği azıcık parayı, bir gün geziye çıkmak niyetinde olan herkesin işine yarayacağını düşündüğüm gemicilik ve matematiğın ilgili dallarını öğrenmek için harcardım. Çünkü bir gün, öyle veya böyle, geziye çıkacağıma hep inanmışım. Mr. Bates’in yanından ayrılıp baba-

mın yanına döndüm. Burada babam, amcam John ve başka tanıdıkların yardımıyla kırk pound topladık-tan sonra beni bir yıl boyunca Leyden'de idare edecek otuz poundun da sözünü aldım. Orada, uzun yolculuklar esnasında işime yarayacağını bildiğim-den, iki yıl yedi ay boyunca tıp eğitimi gördüm.

Leyden'den döndükten kısa bir süre sonra, sevgili ustam Mr. Bates'in önerisiyle Kaptan Abraham Pannel komutasındaki *Swallow* adlı gemide üç bu-çuk yıl boyunca doktorluk yaptım. Bu sürede Doğu Akdeniz ve başka yerlere birkaç seyahat düzenledik. Döndüğümde, ustam Mr. Bates'in verdiği cesaretle ve birçok hastaya beni tavsiye etmesiyle, Londra'ya yerleşmeye karar verdim. Old Jury'de küçük bir ev kiraladım. Artık bekârlığa bir son vermemi tavsiye edenleri dinleyerek Newgate Sokak'taki iç çamaşı- rı ve çorap satıcısı Mr. Edmund Burton'un ikinci kı- zı Mrs. Mary Burton'la evlendim; dört yüz poundluk çeyiziyle geldi.

Fakat ustam Bates'in iki yıl sonra vefat etmesi ve pek az dostumun olması nedeniyle işlerim de bo- zulmaya başladı. Çünkü vicdanım pek çok meslek- taşımda gördüğüm uygunsuz davranışlara ayak uy- durmamı engelliyordu. Böylece eşime ve bazı tanı- dıklarımına danıştıktan sonra yüzümü tekrar denize dönmeye karar verdim. Art arda iki gemide doktor- luk yaptığım bu altı yıl boyunca Doğu ve Batı Hint Adalarına pek çok kez seyahat ettim, bir hayli de pa- ra kazandım. Yanımda bir sürü kitabım olduğun-

dan, boş vakitlerimi eski ve modern zamanların en iyi yazarlarını okuyarak geçirir; karada olduğum zaman insanların tavırlarını ve karakterlerini gözlemleyerek, güçlü hafızamın da yardımıyla konuştuğuları dilleri öğrenirdim.

Bu gezilerin sonuncusunda pek şanslı değildim. Üstelik deniz beni çok yorgun düşürmüştü. Ailemle birlikte olmaya, yuvamda kalmaya niyet ettim. Denizcilerin arasında çalışmak umuduyla Old Jury'den Fetter Lane'e, oradan da Wapping'e taşındım. Fakat yaptığım hesap tutmamıştı. Üç yıl boyunca işlerin yoluna girmesini bekledikten sonra, Güney Denizi'ne doğru yolculuğa çıkacak olan *Antelope* adlı geminin kaptanı William Prichard'ın kârlı teklifini kabul ettim. 4 Mayıs 1699 günü Bristol'dan yelken açtık ve başta her şey yolundaydı.

Bu denizlerde başımızdan geçen her şeyi tek tek anlatarak okuyucuyu bunaltmak bazı sebeplerle doğru olmaz. Ancak Doğu Hint Adaları üzerinden ilerlerken, şiddetli bir fırtınayla Van Diemen topraklarının kuzeybatısına savrulduğumuzu söylemeden geçmeyeceğim. Gözlemlediğimiz kadarıyla bulunduğumuz yer otuz derece iki dakika güney enlemiydi. Mürettebatımızdan yirmi kişiyi güçsüz düşene dek çalışma ve kötü beslenme nedeniyle kaybetmiştik. Kalanların durumu ise hiç iyi değildi. Buralarda yazın başlangıcına denk gelen kasım ayının beşinci gününe geldiğimizde hava sisliydi. Gemiciler, geminin yarısı büyüklüğündeki kayayı fark etmişlerdi

fark etmesine, ancak fırtına o denli güçlüydü ki, birdenbire kayaya çarptık ve gemimiz parçalara ayrıldı. Mürettebattan ben dahil altı kişi, denize bir filika indirip gemiden ve kayadan aynı anda uzaklaştık. Zaten gemide fazla çalışmaktan tükenmiştik, bu nedenle hesabıma göre en fazla üç fersah kürek çektikten sonra kendimizi dalgaların kollarına bıraktık. Filika, yarım saat sonra kuzeyden aniden esen rüzgârla alabora olmuştu. Filikadaki diğerleri, kayanın üstüne çıkanlar veya gemide kalanlara ne oldu dersenez, bilmiyorum. Ama kısaca, hepsi kayboldu diyebilirim. Kendi payıma, kaderimin götürdüğü yere yüzüyordum; rüzgâr ve meddücezir beni sürüklüyordu. Sık sık bacaklarımı indirsem de, suyun dibini hissedemiyordum. Ancak ne zaman artık dayanacak gücüm kalmadığı için kendimden geçiyordum ki, derinliğin boyum kadar olduğunu fark ettim. Bu sırada fırtına da durulmuştu. Eğim o kadar azdı ki bir mil kadar yürüyerek kıyıya vardım. Saat tahminimce akşam sekizdi. Yaklaşık yarım mil daha ilerlemiş olmama rağmen, herhangi bir ev veya insan izine rastlayamadım. Belki de o denli kötü durumdaydım ki onları fark etmedim. Müthiş yorgundum. Yorgunluğum havanın sıcaklığı ve gemiden ayrılmadan önce içtiğim yarım bira bardağı brendinin etkisiyle birleşince, uykuya iyice yaklaştığımı anladım. Kısa ve yumuşacık çimlere uzanıverdim. Hayatım boyunca bu kadar derin bir uyku çekmemiştim. Dokuz saat sürdüğünü tahmin ettiğim deliksiz bir uykunun ardın-

dan uyandığımda artık gün ağarmıştı. Doğrulup ayağa kalkmaya yeltendim ki o da ne! Sirtüstü üzerinde yattığım zemine, kol ve bacaklarımdan tutturularak, uzun ve gür saçlarımla birlikte sabitlenmiştim. Benzer şekilde, koltuk altlarımdan topuklarıma kadar birçok ince ipe bağlandığımı fark ettim. Yalnızca yukarı bakabiliyordum: İyiden iyiye parlamaya başlayan güneş gözlerimi rahatsız etmişti. Hakkımda söylenen karmakarışık sözler duydum, fakat yere öylesine çakılmıştım ki ancak yukarı bakabiliyor, gökyüzü dışında hiçbir şey göremiyordum. Kısa bir süre sonra sol bacağımda bir şeyin kımıldadığını hissettim. Yavaş yavaş göğsüme doğru ilerleyen ve oradan da neredeyse çeneme kadar sokulan bu canlıyı görebilmek için gözlerimi olabildiğince aşağı indirdim; ellerinde ok ve yay bulunan, sırtındaki sadığı ile boyu beş-altı parmağı geçmeyen bir insandı bu. Çok geçmeden tahminimce aynı türden en az kırk tanesinin daha deminkin peşi sıra harekete geçtiğini fark ettim. Büyük bir şaşkınlıkla öyle bir kükredim ki, hepsi birden dehşet içinde kaçıştı. Hatta daha sonra öğrendiğim üzere, içlerinden bazıları üstümden yere atlarken düşüp yaralanmışlardı. Fakat kaçışları kadar dönüşleri de hızlı oldu. Yüzümün tam karşısında duracak kadar yaklaşmayı göze alan bir tanesi ellerini havaya kaldırdı; hayranlık dolu gözleri vardı ve tiz fakat belirgin bir sesle, “*Hekinah degul,*” diye haykırdı. Diğerleri de onu takip ederek aynı sözcükleri defalarca tekrarladılar. Tabii söyle-

dikleri şeyin ne demek olduğunu o anda anlamamıştım. Okuyucunun da tahmin edeceği gibi tüm bunlar olurken ben endişe içinde kalakalmıştım. Nihayet bağlarımından kurtulacak ânı yakaladığımda kazıkları söktüm, sol kolumu yere tutturana kancaları bükerek çıkarmayı başardım. Elimi yüzümde gezdirdiğimde beni yere tutturma yöntemlerini de anlamış oldum. Tam o anda, her ne kadar canımı müthiş acıtsa da, saçımı sol taraftan tutturana telleri hızlıca asılarak gevşettim ve böylece başımı bir-iki parmak oynatabilir oldum. Ne var ki etrafımdaki yaratıklar daha ben onları tutamadan birkaç saniye içinde kaçışverişiler. Bunu takiben oldukça tiz bir haykırış ve içlerinden birinin yüksek sesle, “*Tolgo phonac,*” diye bağırışını duyuldu. Göz açıp kapayınca kadar yüzden fazla okun sol elimle ufak iğneler gibi battığını hissettim. Bununla da kalmadı, tıpkı Avrupa’da bizim bomba atmamız gibi, bir el de havaya atış yaptılar. Sanırım bu atışla okların pek çoğu üzerime, bazıları da sol elimle kapattığım yüzüme düşmüştü, ama pek bir şey hissetmedim. Ok yağmuru sona erdiğinde acı ve hüznle inleyerek bir kez daha kendimi kurtarmaya çalıştım. Bu kez ilkinden daha büyük bir atış yapmışlardı ve bazıları ellerindeki mızraklarla beni yanlarımdan yerimde tutmaya koyulmuştu. Ancak şansım yaver gitmişti de, üzerimdeki öküz derisinden yapılmaya yeleşti delememişlerdi. En iyisi böylece yatmak diye düşündüm. Gece yarısına kadar yatacak, sonra zaten çözülmüş olan sol elimi kulla-

narak diğer bağlardan kolaylıkla kurtulacaktım. O an etrafımdaki topluluğa bakınca, eğer hepsi demin gördüğüm kadar küçükse, en kuvvetli ordularıyla gelseler bile onlarla başa çıkabileceğime inanıyordum. Fakat talihsizliğe bakın ki öyle olmadı. Buranın halkı sessiz sedasız durduğumu görünce üzerime daha fazla ok atmadı, ancak duyduğum gürültüye bakılırsa sayılarında bir artış vardı. Yaklaşık on üç kadem ötede, sağ kulağımın hizasında bir saatten fazladır bir vuruş sesi duyuyordum. Sanki birileri bir şey üzerine çalışıyordu. Başımı, çivilerin ve iplerin izin verdiği kadar o yana çevirdiğimde, iki-üç basamaklı, üzerinde dört kişinin durabileği ve yerden bir buçuk kadem yükseklikteki kürsüyü gördüm. İçlerinden rütbeli olduğu anlaşılan biri, bana tek bir hecesini bile anlamadığım uzun bir konuşma yaptı. Fakat söylemeyi unuttuğum bir şey daha var, o da bu rütbeli kişinin konuşmasına başlamadan önce tam üç kez “*Langro dehul san,*” diye (bunu ve daha önce söyledikleri sözlerin tümünü daha sonra açıkladılar) haykırmış olmasıdır. Bunun üzerine, yaklaşık elli kişi ivedilikle yaklaşarak başımın sol tarafındaki bağları kesti. Böylece, sağ tarafıma tamamen dönebilecek ve konuşmasını bana yönelten kişiyi ve mimiklerini görebilecektim. Karşımda duran kişi orta yaşlı ve kendisine eşlik eden diğer üç kişiden daha uzun görünüyordu. Diğerlerine gelince; ortaparmağımdan bir nebze daha uzun olanı rütbelinin giysisinin kuyruğunu tutuyor, diğer ikisi ise destek

olmak amacıyla rütbelinin iki yanına geçmiş duruyordu. Bir konuşmacının izlediği her yolu izleyen rütbeli, aşama aşama tehdit, merhamet ve incelikle konuşmasını tamamladı. Bu sırada ben, tabii ki oldukça itaatkâr bir biçimde, kendimce birkaç cevap verdim. Sol elimi yukarı kaldırmış, gözlerimi güneşe dikmiştim. Ne halde olduğumu görmesini istiyordum. En son gemiden ayrılmadan önce bir şeyler yemiş, o zamandan beri ağzına lokma bile girmemiş biri olarak neredeyse açlıktan ölecek gibi hissediyor ve insani doğam yemek yememi emrettiğinden sabbırsızlığımı gizlemeyi başaramadan (ki bu muhtemelen katı görgü kurallarına aykırıydı), parmağımla sürekli ağzımı işaret ederek yemek istediğimi anlatmaya çalışıyordum. Halimi anlayan *Hurgo* (daha sonradan öğrendiğime göre efendilerine bu ismi veriyorlardı) oldu. Kürsüsünden inerek yerli halka her iki yanıma da merdiven çekmelerini emretti. Böylece yaklaşık yüz kadar yerli, bu merdivenlere çıkarak et yüklü sepetleriyle ağzıma erişebileceklerdi. Meğer Hükümdar bu sepetleri benim haberimi alır almaz hazırlatmış ve buraya getirilmesini emretmiş. Sepetlerde birkaç hayvanın eti olduğunu görebiliyordum, fakat bunların ne eti olduğunu tadından ayırt edemedim. Bir koyununkine benzeyen, özenle hazırlanmış butlar, paçalar vardı, ancak her biri bir tarlakuşunun kanadından daha küçüktü. Hepsini iki-üç ağız dolusu lokmada yedikten sonra yaklaşık bir tüfek mermisi boyundaki üç somun ekmeği de

tek seferde mideme indirdim. Beni elden geldiğince hızlı şekilde beslediler. Cüssem ve iştahımın onlarda ne kadar endişe ve şaşkınlık yarattığı her hareketlerinden anlaşılıyordu. Daha sonra, bu defa da içecek bir şeyler isteğimi anlatan birkaç işaret yaptım. Neler yiyebildiğimi gördüklerinden, azıcık içeceklerle doymayacağımı da anlamış olmalı ki, son derece maharetli olan bu insanlar, büyük bir ustalikle en büyük fiçılarında birini kaldırdıktan sonra elimi doğru yuvarlayıp kapağını açtılar. Onların fiçısı benim için neredeyse bir su bardağına denk geldiğinden bir dikişte içiverdiğim bu içecek Bourgogne şarabını andırsa da ondan çok daha lezzetliydi. İkinci bir fiçı getirdiler, tabii onu da aynı şekilde bir dikişte içerek daha fazlasını istediğimi işaret ettim. Fakat ne yazık ki daha fazla içkileri kalmamıştı. Benim bu olağanüstülüklerime karşılık sevinç çılgınlıkları atmaya, daha önce de yaptıkları gibi, “*Hekinah degul,*” diye bağıra bağıra göğsümde hoplayıp dans etmeye başladılar. Her iki fiçiyi da aşağı atmamı işaret ettiler. Bundan önce fiçıları attığım zaman altta kalabileceğini düşündükleri kişileri de, “*Borach mivola,*” diye bağırarak uyarılmışlardı ve yine fiçıları havaya attığımı görünce hep bir ağızdan, “*Hekinah degul,*” diyerek haykırmayı ihmal etmediler. İtiraf etmem gerekirse vücudumda bir o yana bir bu yana gezinen bu insancıklardan kırk-elli tanesini şöyle tuttuğum gibi yere fırlatıvermek sık sık aklımdan geçmiyor değildi. Ama o anda isterlerse canımı ilk başta yap-

tıklarından daha fazla acıtabileceklerini ve teslim olduğumu göstererek onlara verdiğim söze karşılık onurumu çiğnemem gerektiğini hatırlayınca bu düşünceler dağılıveriyordu. Ayrıca bana böylesine bonkör davranmış ve muazzam bir alaka göstermiş bu halkın konukseverliğine duyduğum minnet elimi kolumu bağılıyordu. Fakat bir elim serbestken ağzıma kadar sokulmayı ve vücudumun üstünde dolaşmayı göze alacak cesareti gösteren, üstelik kendilerine göre devasa büyüklükte olmama rağmen yüzlerinde korkudan eser olmayan bu insancıkların yiğitliklerinin hakkını yeterince veremediğimi düşünüyordum. Nitekim aradan zaman geçip de daha fazla yemek istemediğimi gördüklerinde, Kral Hazretlerinin üst rütbeli görevlilerinden biri karşımda beliri verdi. Ekselansları sağ bacağıma tırmandı ve yaklaşık bir düzinelik maiyetiyle yüzüme doğru ilerledi. Altında kraliyet mührü olan güven mektubunu çıkarıp gözlerimin önüne serdikten sonra yaklaşık on dakika boyunca hiçbir kızgınlık emaresi göstermeden son derece kararlı bir biçimde konuştu; daima bulunduğumuz yerin ilerisini, sonradan öğrendiğime göre yaklaşık yarım mil uzaklıktaki başkenti işaret ediyordu. Majestelerinin, mecliste alınan kararına göre beni götürmek istedikleri yer de orasıydı. Amaçsızca, birkaç kelimeyle cevap verdim ve serbest olan elimi (Ekselanslarının ve maiyetinin başının üzerinden, zarar vermekten çekinerek) önce diğer elimde, oradan da vücudumun diğer bağlı yerle-

rinde gezdirerek iplerin ve kancaların sökülmesini, özgür kalmak istediğimi işaret ettim. Beni gayet iyi anlamış görünüyordu, öyle ki fikrimi beğenmediğini gösterir vaziyette başını salladı ve benim o anki duruşumu taklit ederek bir tutsak gibi taşınmam gerektiğini işaret etti. Ayrıca yine yeteri kadar yedirilip içirileceğimi ve iyi muamele göreceğimi anlatır işaretle yaptı. Hemen sonra, bağlarımdan kurtulmaya yeltenmemle bir kez daha hem ellerime ve yüzüme saplanmış oklarının (ki bunların bazıları hâlâ etimin içindeydi) acısını hissetmem hem de düşmanlarımların sayısının arttığını fark etmem bir oldu. Böylece her neden memnun olacaklarsa onu yapmalarına izin verdiğimi işaret ettim. Bunun ardından *Hurgo* ve maiyeti oldukça mutlu ve nazik bir şekilde geri çekildiler. Az sonra, ortalıkta "*Peplom selan,*" sözcüklerini tekrar tekrar duyduğum bir bağırışma oldu. Kalabalığın sol yanımdaki ipleri gevşettiğini hissediyordum. Öyle ki sağ tarafıma dönerek bir güzel işemem ve rahatlamam mümkün olmuştu. Bu hareketimi hayranlıkla izleyen kalabalık, ne yapacağımı önceden kestirmiş olmalı ki, bir anda sağlı sollu açılıp şiddetli ve gürültülü selime kapılmaktan kurtulmuşlardı. Fakat bundan önce, yüzümü ve ellerimi hoş kokulu bir tür merhemle ovmuşlardı ve bu merhem birkaç dakika içinde okların acısını alıvermişti. Tüm bunlara daha evvel yediğim yemeklerin, içtiğim içkilerin verdiği tokluk hissi ve rahatlık da eklenince uykum gelmiş, sonradan anladığım üzere sekiz

saat uyumuştum. Öte yandan bu gayet doğaldı, çünkü İmparator'un emrindeki doktorlar içkime uyku iksiri koymuşlardı.

Görünen o ki, karaya ayak basıp da kendimi yere atarak uykuya daldığım an İmparator'a haber gitmiş; bahsettiğim şekilde (gece uyurken) bağlanma, çok sayıda yiyecek ve içeceklerle doyurulmama ve ardından beni başkente taşıyacak bir aracın hazırlanmasına saray meclisinde karar verilmişti.

Bu karar oldukça cüretkâr ve tehlikeli gibi görünmekle birlikte, aynı koşullar altında herhangi bir Avrupalı prensin böyle davranamayacağından eminim. Çünkü bence kararları cömertçe olduğu kadar ihtiyatlıydı da. Öte yandan diyelim ki bu insanlar ben uyurken beni mızrak ve oklarıyla öldürmek istediler, daha ilk hamlelerinde acıyı hissedip mut-

laka uyanacak, bu acının verdiği öfke ve güçle beni bağlamış oldukları iplerden kurtulacaktım. Sonrasında bana karşı koyamayacaklarından, ben o haldeyken benden merhamet beklemeleri de mümkün olmayacaktı.

Bu insanlar harika birer matematikçiydiler. Bilgiye düşkün olmasıyla bilinen İmparator'un onayı ve desteğiyle mekanik biliminde son derece ilerlemişlerdi. Hükümdar, ağaçların ve diğer ağır nesnelere taşınabilmesi için tekerlek üzerine oturtulmuş pek çok araç yaptırmış. Bu araçlarla, ağaçlık alanlarda yaptırdığı, içlerinden bazıları dokuz kadem uzunluğunda olan savaş gemilerini denize kadar yüzlerce mil taşıtmış. Beş yüz marangoz ve mühendis şimdiye dek yaptıkları en iyi aracı yapmak için hemen işbaşı yapmıştı. Bu, yerden üç parmak yukarıda, yaklaşık yedi kadem uzunlukta ve dört kadem genişliğinde, yirmi iki tekerlekli, ağaçtan yapılmış bir araçtı. Daha evvel duyduğum bağrışmalar da, görünen o ki benim karaya ayak basmamdan dört saat kadar sonra yola çıkmış olan bu aracın varışı şerefineymiş. Aracı bana paralel olacak şekilde yerleştirmişler, ancak asıl sorun beni kaldırıp bu araca yerleştirmek olmuş. Bunun için her biri bir kadem olan seksen tane sırt dikilerek sicim kalınlığındaki son derece sağlam ipler, işçilerin boynuma, ellerime, gövdeme ve bacaklarıma sardıkları sargılara kancalarla geçirilmiş. En güçlülerinden dokuz yüz adam bu ipleri sırtlara takılmış bir sürü halat makarası-

na geçirmekle görevlendirilmiş ve böylece üç saat-ten daha az bir zamanda beni iplerle çekerek araca yerleştirdikten sonra sıkıca bağlamışlar (Tabii tüm bunlar bana daha sonradan anlatıldı, çünkü ben bu esnada içeceğime katılan uyku ilacının etkisiyle derin derin uyuyordum). Daha sonra İmparator'un, her biri yaklaşık dört buçuk parmaklık en büyük atlarından bin beş yüz tanesiyle daha evvel de söyledi-

ğim gibi yarım mil ötedeki başkente götürmek üzere yola çıkmışlar.

Seyahatimizin başlamasından yaklaşık dört saat sonra çok gülünç bir olay neticesinde uyanıvermiştim. Araba durdurulup her şeyin yolunda olup olmadığı kontrol edilirken, iki-üç tane genç, uyurken nasıl görüldüğümü merak etmiş ve arabaya tırmanmışlar. Yavaşça yüzüme doğru ilerleyen gençlerin içinden muhafız alayında görevli olan bir tanesi mızrağının sivri ucunu burnumun sol deliğine bir güzel sokmuş. Burnum tıpkı ince bir çöple karıştırılmış gibi gıdıklanınca şiddetle hapşırıvermişim. Tabii bu olaya neden olanlar kimse bir şey anlamadan sızışırıvermişler. Ben nasıl birdenbire uyanıverdiğimi üç hafta sonra öğrenebildim. O günün kalan kısmında epeyce yol gittik. Gece olduğunda, en ufak bir hareketimle bana ateş etmeye hazır, ok ve yaylarını kuşanıp her yanıma sarmış olan beş yüz muhafızla birlikte dinlenmeye koyulduk. Ertesi sabah şafak söktüğünde tekrar yola çıkmış, öğleye doğru şehir kapılarının iki yüz yarda kadar yakınına ulaşmıştık. İmparator ve tüm saray halkı bizleri karşılamaya gelmişti, ancak elbette İmparator'un emrindekiler, efendilerinin üzerime çıkarak kendini tehlikeye sokmasına izin vermediler.

Taşıma aracının durduğu yerde ülkenin en büyük tapınağı olduğu tahmin edilen eski bir tapınak bulunuyordu. Yıllar önce burada işlenen tuhaf bir cinayetle adı kirlenen ve halkın isteğiyle artık kutsal

değerlere uygun görülmeyen bu yapı, gündelik işler için kullanılır olmuş, içindeki tüm süsler ve değerli eşyalar taşınmıştı. İşte, benim kalacağım yer burasıydı. Yapının koca kuzey kapısı, yaklaşık dört kadem yükseklikte ve iki kadem genişlikteydi, ki böylece sürünerek rahatça içeri girmem mümkün oluyordu. Kapının her bir tarafında yerden en fazla altı parmaklık, küçük birer pencere vardı. Sol taraftaki pencereye, İmparator'un emrindeki demirciler doksan bir adet zincir taktılar. Otuz altı tane asma kilitle sol bacağıma taktıkları bu zincirler Avrupalı bir kadının saatine taktığı kösteğe benziyordu, yani büyüklükleri neredeyse o kadardı. Tapınağın karşısında, anayolun diğer tarafından itibaren yirmi kadem uzaklıkta bulunan, en az beş kademlik bir kulecik vardı. Bana söylendiği üzere İmparator'un ve sarayın ileri gelenlerinin beni izledikleri yer burasıydı. Ben onları göremiyordum. Tahminlere göre yüz binden fazla kişi aynı amaçla şehrin çıkışına gelmişti; yanımdaki muhafızlara rağmen merdivenlerden üzerime tırmanıp tırmanıp inen kişi sayısı sanırım en az on bindi. Hal böyle olunca, en kısa zamanda bunu yapmaya devam eden kişilerin ölüm cezasına çarptırılacaklarına dair bir emir çıkarıldı. İşçiler de, kaçmamın imkânsız olduğuna karar verince beni bağladıkları tüm ipleri kestiler. Hayatımda o âna dek hissetmediğim türde bir hüznle ayağa kalktım. Ayağa kalktığımı ve yürüdüğümü gören insanların çıkardıkları sesleri ve duydukları hayreti anlatmam

mümkün değil. Sol bacağıma bağlanmış zincirlerin uzunluğu yaklaşık iki yarda kadar olduğu için sadece yarım daire şeklinde de olsa, ileri geri yürüme özgürlüğüm vardı. Aynı zamanda bu zincirler kapının dört parmak ötesine bağlı oldukları için tapınağa sürünerek girmem ve boylu boyunca yatmam da mümkündü.